

RECREATIESCHAP

WESTFRIESLAND

Jaarstukken 2017

Inhoud

1. Jaarverslag	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Programmaverantwoording	4
1.2.1 Programma 1 - Recreatieterreinen	4
1.2.2 Programma 2 - Recreatieve netwerken	5
1.2.3 Programma 3 - Algemeen beheer en beleid	5
1.2.4 Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	7
1.2.5 Wat heeft het gekost	7
1.3 Paragrafen	8
1.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	8
1.3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	11
1.3.3 Financiering	11
1.3.4 Bedrijfsvoering	11
1.3.5 Rechtmatigheid	12
2. Jaarrekening	13
2.1 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting	13
Overzicht van baten en lasten	13
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	14
Onvoorzien	15
Overzicht incidentele baten en lasten	16
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	17
Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	17
Vennootschapsbelasting (Vpb)	18
2.2 De balans	19
2.3 Toelichting op de balans per 31 december 2017	21
Bijlage	29
Bijdrage 2017 per deelnemer (realisatie)	29
Controleverklaring	

1. Jaarverslag

Voor u liggen de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In dit eerste hoofdstuk vindt u het jaarverslag met de programmaverantwoording en de paragrafen.

1.1 Algemeen

Waar het jaar 2016 er één was met vele veranderingen, stond 2017 vooral in het teken van koers houden op de ingeslagen weg en verder doorontwikkelen. Samen met de SED organisatie, die het Recreatieschap Westfriesland ondersteunt, is hard gewerkt aan het verbeteren van de (financiële) boekhouding en de interne beheersing. Maar ook zijn zaken als het beleid op het gebied van (ver)huur en (ver)pacht(ing) verbeterd en juridische getoetst en is de eigendomssituatie van de gronden van het Recreatieschap beter in beeld gebracht. Deze verbeteringen zijn van belang om de organisatie goed te kunnen besturen, maar ook om de gemeenteraden nog beter te kunnen informeren en erbij te betrekken.

Beleids- en projectmatig ging het in 2017 om de uitvoering van het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland. In juni 2017 heeft het algemeen bestuur besloten het jaarrekeningresultaat 2016 van ruim € 1,2 miljoen te bestemmen voor de uitvoering van dit plan. Er zijn verschillende projecten van het uitvoeringsprogramma uitgevoerd. Waaronder een paviljoen op de Vooroever bij Medemblik, een nieuw fiets/wandelpad tussen Enkhuizen en het Streekbos en de Weelen en het eerste knelpunt in de vaarroute Rustenburg-Verlaat (de bediening van de sluis) is opgelost.

Uiteraard ging in 2017 het reguliere werk ook gewoon door. Daarbij gaat het om beheer en onderhoud van de routenetwerken, terreinen en andere recreatievoorzieningen. Een domper was de brand in het toiletgebouw in het Streekbos in april. Uiteindelijk bleek de schade zo groot dat het gebouw gesloopt moest worden en een noodvoorziening moest worden geplaatst. In 2018 wordt het nieuwe toiletgebouw gebouwd.

Wat ook tot de dagelijkse werkzaamheden behoort, is de belangenbehartiging voor de recreatie in Westfriesland en advisering aan gemeenten en andere partijen. En tot slot communicatie- en voorlichtingswerkzaamheden om toeristen, recreanten en bestuurders te informeren over het recreatieaanbod in de regio en de activiteiten en werkzaamheden van het Recreatieschap.

Overzicht beleidsdoelen

Het volgende schema bevat een overzicht van de beleidsdoelen uit de begroting 2017. Aangegeven is of deze doelen wel, niet of deels zijn behaald. Wanneer doelen deels of niet zijn behaald, is een toelichting gegeven. Dat is ook gedaan wanneer dit ter verduidelijking van de taak is. De beleidsdoelen van het Recreatieschap staan in de programma's 1 tot en met 3 in de begroting 2017.

Beoogde beleidsdoelen	Wel/ deels/niet behaald	Toelichting
Programma 1 - Recreatieterreinen		
<i>Algemeen: Onderhoud en beheer van de openluchtrecreatieterreinen</i>		
Onderhoud en beheer aan stranden, speel- en ligweiden	Wel	
Onderhoud en beheer aan park- en speelmeubilair	Wel	
Onderhoud aan wegen, paden en openbare parkeerterreinen	Wel	
Onderhoud van (toilet)gebouwen	Wel	
Onderhoud en beheer aan bruggen, steigers, duikers en boot in- en uitlaatplaatsen	Wel	
Bagger en schouwwerkzaamheden in en langs sloten	Wel	
Beheer van zwemwaterlocaties op eigen terreinen en terreinen van derden	Wel	Naast de eigen terreinen twee locaties in Hoorn en één in Enkhuizen
Programma 2 - Recreatieve netwerken		
Het beheer en onderhoud van de bebording van het wandelnetwerk	Wel	
Het beheer en onderhoud van de bebording van het	Wel	

vaarroutenetwerk		
Het beheer en onderhoud van de bebording van het fietsroutenetwerk	Wel	
Uitbreiden en ontwikkelen van het wandelnetwerk	Deels	In 2017 is gestart met het onderzoeken en voorbereiden van de afronding van het wandelnetwerk Westfriesland. Het streven is om 2018 te starten met de realisatie.
Uitbreiden en ontwikkelen van het vaarroutenetwerk	Deels	In 2017 zijn de eerste delen van het netwerk in 2017 (her)bewegwijzerd. In 2018 wordt dit afgerond. Er zal fysiek, qua uitstraling en met (digitaal)kaartmateriaal worden aansloten op het sloepennetwerk (www.sloepennetwerk.nl)
Uitbreiden en ontwikkelen van het fietsroutenetwerk	Niet	In 2016 is het fietsroutenetwerk in zijn geheel geactualiseerd. In 2017 zijn er daarom geen aanpassingen geweest.
Secretariaat en uitvoering van taken voor de Beheerstichting Fietsroutenetwerk Noord-Kennemerland en Westfriesland	Wel	
Programma 3 - Algemeen beheer en beleid		
Opstellen, actualiseren en vaststellen Uitvoeringsprogramma Natuur- en Recreatieplan Westfriesland	Wel	
Uitvoering Uitvoeringsprogramma Natuur- en Recreatieplan Westfriesland	Deels	Verschillende projecten zijn gerealiseerd of gestart. Andere zijn uitgesteld vanwege onvoldoende capaciteit, omdat andere projecten prioriteit kregen of door externe factoren.

1.2 Programmaverantwoording

1.2.1 Programma 1 - Recreatieterreinen

Wat hebben we bereikt?

Het beheer en onderhoud van de terreinen is corebusiness van het Recreatieschap. Het beheer is primair gericht op de recreatie. Maar waar het kan, gaat dit zo natuurlijk en ecologisch mogelijk. In de praktijk komt dat neer op extensief/natuurlijk waar het kan en intensief waar het moet. Op deze manier beheert het Recreatieschap de terreinen zo efficiënt mogelijk om aantrekkelijke openbare openluchtrecreatieterreinen te ontwikkelen en te houden voor de eigen inwoners, dagjesmensen, verblijfsrecreanten en toeristen van buiten de regio.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het Recreatieschap heeft ook in 2017 zijn ruim 300 hectare aan recreatieterrein beheerd. De terreinen bevatten vele kilometers wandel- en fietspaden, bruggen en steigers, parkmeubilair, waterlopen en open waterpartijen die beheerd en onderhouden worden. De terreinen zijn intensief gebruikt. Omdat de inrichting daar ook op is gericht, is het beheer voor de intensief gebruikte delen intensief en veelomvattend.

De meeste beheertaken zijn onderhevig aan wet- en regelgeving. Dan gaat het om de algemene natuur- en milieuwetten, maar ook om wetten en regels specifiek voor recreatie. Om zwemstranden aan de regels van de Europese zwemwaterwetgeving te laten voldoen zijn deze intensief beheerd en dagelijks gekeurd. Naast de zwemlocaties op onze eigen terreinen voert het Recreatieschap ook het zwemwaterbeheer voor de locaties van gemeenten. Maar ook zaken als 'boomveiligheid' vragen steeds meer inspanning. Bezoekers moeten veilig kunnen recreëren, zonder kans op letsel door bijvoorbeeld afvallende takken. Daar moet aantoonbaar aandacht voor zijn. Ook is er wetgeving voor de controle van speeltoestellen op de terreinen van het Recreatieschap.

Zoals in het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland staat, is natuur en ecologie een belangrijk thema voor het Recreatieschap. Dit heeft een belangrijke rol in de dagelijkse werkzaamheden. Zo zijn er delen van terreinen die zo laat mogelijk in het jaar gemaaid worden en waar minimaal of niet wordt gerecreëerd. De natuur krijgt daar alle ruimte. Maar ook de beplantingskeuze en maatregelen zoals het laten liggen van gekapte of omgevallen bomen draagt bij aan de ecologie. Verder streeft het Recreatieschap er naar natuur- en milieuvriendelijke materialen te gebruiken en gebruiken wij geen bestrijdingsmiddelen.

Naast dat de terreinen worden gebruikt voor de recreatie, zijn in 2017 ook meer dan 70 evenementen en activiteiten gehouden op de terreinen van het Recreatieschap. Een aantal grote evenementen zoals de Delta Lloyd Regatta, nieuwjaarsduiken, kofferbakmarkten en de Samenloop voor Hoop in het Streekbos. Maar het waren vooral veel kleinere activiteiten zoals sportdagen van scholen. Bij het toestaan van evenementen is er veel aandacht voor om deze te laten plaatsvinden zonder dat dit schade oplevert aan de terreinen of veel overlast oplevert voor de andere gebruikers.

1.2.2 Programma 2 - Recreatieve netwerken

Wat hebben we bereikt?

Het Recreatieschap heeft de recreatieve netwerken voor het fietsen, varen en wandelen in Westfriesland beheerd. Daarbij ging het om ontwikkeling van de netwerken en de plaatsing, beheer en onderhoud van de bebording. Het basisbeheer is uitbesteed aan daarin gespecialiseerde aannemers. Maatwerk en urgente zaken zijn zelf opgepakt. Hiermee is aan de recreanten en toeristen een kwalitatief routenetwerk geboden, waar ontspannen, actief en veilig kan worden gewandeld, gevaren of gefietst.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wandelnetwerk

In 2017 is gestart met de planvorming voor de verdere ontwikkeling van het wandelnetwerk tot een gebiedsdekkend netwerk. Het netwerk zal naadloos aansluiten op de netwerken in de omliggende gebieden waardoor uiteindelijk een wandelnetwerk Noord-Holland ontstaat, waar het netwerk in Westfriesland onderdeel van is. In de planvorming is ook de ontwikkeling van het lange afstand wandelpad (LAW) Westfriesse Omringdijk meegenomen.

Voor de bestaande delen van het netwerk is het beheer gericht op het in stand houden van de bewegwijzering. Verdere uitbreiding van het netwerk is gepland voor 2018 en verder.

Fietsroutenetwerk

Het Recreatieschap beheert het fietsroutenetwerk in Westfriesland en Noord-Kennemerland. Dat beheer is gericht op instandhouding van de bewegwijzering. Daarnaast voert het Recreatieschap het secretariaat van de Beheerstichting Fietsroutenetwerk Westfriesland en Noord-Kennemerland en voert het de werkzaamheden van deze stichting uit.

Omdat in 2016 het gehele netwerk is geactualiseerd heeft er in 2017 geen verdere ontwikkeling van het fietsroutenetwerk plaatsgevonden.

Vaarnetwerk

In 2017 is het Recreatieschap gestart met het vernieuwen van de bewegwijzering van het vaarroutenetwerk in Westfriesland. De nieuwe bewegwijzering is fysiek en qua vormgeving afgestemd met de aangrenzende regio's. Hiermee is de aanzet gegeven voor een provinciaal vaarroutenetwerk voor sloepen en de kleine recreatievaart. Daarnaast is gewerkt aan het oplossen van bestaande knelpunten in het netwerk en het voorkomen van nieuw knelpunten. Het Recreatieschap zet in op het regionale netwerk en de bovenregionale routes zoals de route Rustenburg-Verlaat. Vaak kan dit door werk-met-werk te maken. Daarvoor is het van belang dat het bestaande netwerk en het gewenste netwerk bij alle partijen bekend is en tijdig op ontwikkelingen wordt ingespeeld. Daarin heeft het Recreatieschap een grote rol.

Toeristische Overstappunten (TOP's)

Er zijn in 2017 zeven TOP's geplaatst in Westfriesland. De TOP's staan op plekken waar verschillende routenetwerken samenkomen. Op de zuilen kunnen toeristen en recreanten informatie kunnen vinden over het gebied en de aanwezige recreatieve voorzieningen. Er is altijd horeca in de buurt en er zijn openbare parkeervoorzieningen aanwezig. Bij een aantal TOP's is ook een PWN-drinkwatertappunt aanwezig.

1.2.3 Programma 3 - Algemeen beheer en beleid

Wat hebben we bereikt?

In 2016 is het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland en het bijbehorende uitvoeringsprogramma vastgesteld. In 2017 zijn verschillende projecten uit het plan gestart en enkele afgerond. Deze projecten dragen ook bij aan de

realisatie van de ambities uit het Pact van Westfriesland omdat er bij het maken van het Natuur- en Recreatieplan een duidelijke koppeling is gelegd met het Pact. De uitvoering is en zal worden opgepakt samen met de gemeenten en andere (beherende)partijen in de regio.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op het oorspronkelijke uitvoeringsprogramma van het Natuur- en recreatieplan staan verschillende projecten. In 2017 is besloten het jaarrekeningresultaat 2016 van circa € 1,2 miljoen, in te zetten voor de uitvoering van het Natuur- en Recreatieplan. Op basis daarvan is het uitvoeringsprogramma geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. De projecten zijn ingedeeld in verschillende categorieën.

De uitgaven van deze projecten komen grotendeels ten laste van de programma's 1 en 2. In 2017 is op beide programma's sprake van een aanzienlijk positief resultaat. Dit omdat er voor een aantal kostbare projecten nog geen kosten zijn gemaakt. Reden daarvoor is dat de planning van het uitvoeringsprogramma bijgesteld moesten worden maar de budgetten wel al waren geraamd. Het bijstellen van de planning komt bijvoorbeeld door invloed van projectpartners als grondeigenaren of subsidieverstrekkers of doordat andere projecten of werkzaamheden prioriteit kregen, denk bijvoorbeeld aan de brand in het Streekbos of het paviljoen op de Vooroever.

Algemeen

Het gaat hier om projecten niet specifiek gericht op terreinen of routes. Bijvoorbeeld structureel overleg met andere beheerders en partijen in het werkveld en overleg met ondernemers over kansen voor samenwerking en nieuwe initiatieven. Maar ook projecten om bij te dragen aan het vergroten van de biodiversiteit in de regio en het invoeren van het digitale beheersysteem. In 2017 is gestart om in dit systeem alle routestructuren onder te brengen. Door verschillende oorzaken zullen pas in 2018 alle te beheren voorzieningen in dit systeem worden ingevoerd. Als dit is gedaan, kunnen hier beheerplannen uit worden geëxporteerd die 1-op-1 aansluiten op de situatie in het veld.

Routes

De projecten in dit thema sluiten aan op de werkzaamheden uit programma 2. Daar zijn de TOP's genoemd en het plan van aanpak voor de afronding van het wandelnetwerk en het daaraan gekoppelde lange afstand wandelpad (LAW) over de Westfriese Omringdijk waar in 2017 mee gestart is. Ook is een raming opgesteld voor het knelpuntvrij maken van de vaarroute Rustenburg-Verlaat.

In 2017 is een belangrijke stap gezet om duidelijkheid te krijgen over het beheer van de vaarroutes op het gebied van handhaving (nautisch beheer), fysiek(maaien en baggeren), bediening en planologische borging van de vaarroutes in Westfriesland. Er is een hiervoor een intentieverklaring ondertekend met het HHNK en gestart met de eerste deelprojecten.

Recreatieterreinen

Op het uitvoeringsprogramma staan ook projecten op de terreinen van het Recreatieschap. De haven in Wijdenes is opgeknapt en opgewaardeerd met een parkeervoorziening, toilet en boothelling. In het Streekbos is een nieuw recreatiepad aangelegd tussen de Weelen, Streekbos en Enkhuizen. Op de Vooroever bij Medemblik is de infrastructuur aangelegd zodat daar in de zomer van 2017 Paviljoen 'De Zoete Zee' haar deuren kon openen. Om dit mogelijk te maken is vereniging Bestevaer naar een andere locatie op het terrein verplaatst. Ook is de padenstructuur op het terrein opgeknapt en is er een PWN drinkwatertap geplaatst. In 2018 zal ook het buitendijkse fietspad daar verschijnen.

In het Drachterveld is in overleg met de dorpsalliantie een aantal aanlegvoorzieningen voor boten en kano's aangelegd en zijn er een aantal banken geplaatst.

Het toiletgebouw in het Streekbos is in april 2017 verwoest door brandstichting. Het Recreatieschap heeft dit aangegrepen om meteen naar de indeling en functies van het gebouw te kijken. Er is daarom een nieuw ontwerp gemaakt waarbij de opslag voor de horeca naar het paviljoen verplaatst is en douches zijn toegevoegd. Ook is in het ontwerp rekening gehouden met vandalismebestendigheid en efficiënt schoonmaken van het gebouw. In 2018 zal het nieuwe gebouw gerealiseerd worden.

Durfsporten zijn een nieuwe ontwikkeling op de terreinen van het Recreatieschap. Daarbij heeft kitesurfen momenteel de meeste impact op de terreinen omdat dit het vaakst 'botst' met andere functies. Formeel was kiten

altijd verboden. In 2017 is door inzet van het Recreatieschap kitesufen op de locatie Schellinkhout formeel toegestaan en is er zicht op het formeel toestaan ervan op de locatie Vooroever Nesbos. De terreininrichting zal hier nog op worden aangepast.

Vanzelfsprekend voert het Recreatieschap ook zijn dagelijkse beleids- en projectmatige taken uit. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om gevraagde en ongevraagde advisering en belangenbehartiging ten behoeve van de recreatie in Westfriesland.

1.2.4 Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

U vindt hier geen toelichting over 'wat hebben we bereikt' en 'wat hebben we daarvoor gedaan'. Dit programma bevat enkel de ramingen en verantwoordingen voor het budget onvoorzien, rentebaten van de uitgezette geldlening aan de gemeente Hoorn en de bijdragen van de deelnemende gemeenten.

De opbrengsten zijn als volgt samengesteld:

	Baten
- Rentebaten geldlening Hoorn	16.000
- Gemeentelijke bijdragen	1.083.000
	1.099.000

1.2.5 Wat heeft het gekost

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk 2017
Product			
<i>Lasten</i>			
Programma 1 - Recreatieterreinen	793.000	1.541.000	1.273.000
Programma 2 - Recreatieve netwerken	53.000	440.000	150.000
Programma 3 - Algemeen beheer en beleid	377.000	391.000	428.000
Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	36.000	19.000	2.000
Totaal lasten	1.259.000	2.391.000	1.853.000
<i>Baten</i>			
Programma 1 - Recreatieterreinen	143.000	181.000	515.000
Programma 2 - Recreatieve netwerken	13.000	109.000	77.000
Programma 3 - Algemeen beheer en beleid	7.000	7.000	14.000
Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.501.000	1.098.000	1.099.000
Totaal baten	2.664.000	1.395.000	1.705.000
Totaal saldo van baten en lasten	1.405.000	-996.000	-148.000
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	119.000	45.000	45.000
Onttrekking reserves	610.000	1.048.000	235.000
Totaal mutaties reserves	491.000	1.003.000	190.000
Resultaat	1.896.000	7.000	42.000
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging 2017 en jaarrekening 2017 (gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen

Programma 1 - Recreatieterreinen

• Personeelslasten.	15.000	V
• Raming rente Drachterveld staat in programma 4. De verantwoording heeft plaatsgevonden in programma 1.	-11.000	N
• Minder uitgaven groot onderhoud kapitaalgoederen, vanwege uitstel onderhoud aan diverse toiletvoorzieningen en het doorschuiven van baggerwerkzaamheden.	25.000	V
• Lagere uitvoeringskosten NRP. Diverse projecten nog niet gerealiseerd in 2017.	549.000	V
• Minder uitgaven algemeen beheer recreatieterreinen.	23.000	V

Programma 2 - Recreatieve netwerken

• Incidenteel budget ontwikkeling vaarfolder.	4.000	V
• Incidenteel budget ontwikkeling vaarroute Rustenburg-Verlaat.	6.000	V
• Lagere beheerkosten fietsroutenetwerk.	7.000	V
• Incidenteel budget wandelroutenetwerk.	5.000	V
• Lagere uitvoeringskosten NRP. Diverse projecten nog niet gerealiseerd in 2017.	265.000	V
• NRP: Lagere subsidie TOP's vanwege lagere uitvoeringskosten.	-33.000	N

Programma 3 - Algemeen beheer en beleid

• Personeelslasten.	-37.000	N
• Inhuurbudget.	8.000	V

Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

• Onvoorzien.	8.000	V
• De raming rente Drachterveld in programma 4. De verantwoording heeft plaatsgevonden in programma 1.	11.000	V

Overige verschillen 3.000 V

Totaal verschil van saldo en baten 848.000 V

1.3 Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. Van belang zijn de volgende paragrafen:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- onderhoud kapitaalgoederen

Wij hebben hieraan een (niet verplichte) paragraaf rechtmatigheid toegevoegd.

1.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Een definitie van weerstandsvermogen is de mate waarin het Recreatieschap in staat is substantiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen moet de weerstandscapaciteit worden gezien in relatie tot mogelijke risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat uit vrij aanwendbare middelen, onbenutte inkomsten-bronnen en bezuinigingsmogelijkheden. Tot de vrij aanwendbare middelen horen alle reserves met een vrij aanwendbaar karakter.

Hieronder een overzicht van de vrij aanwendbare middelen:

Overzicht vrij aanwendbare middelen	bedragen in euro's
	31-12-2017
Algemene bedrijfsreserve	41.000
Resultaat 2017	42.000
Reserve gelabelde en in uitvoering zijnde projecten	232.000
Reserve uitvoering Natuur- en recreatieplan	608.000
Reserve uitvoering Natuur- en recreatieplan fase 2	1.314.000
Totaal	2.237.000

Risicoanalyse Recreatieschap Westfriesland

In de begroting 2017 zijn onderstaande risico's beschreven. Deze waren gelijk aan en gebaseerd op de jaren 2015 en 2016.

Omschrijving Risico		Toelichting	Kwalificatie
1.	Arbeidsongeschiktheid personeel	Als een personeelslid ziek is betaalt de werkgever maximaal twee jaar loon. Gezien de omvang van de formatie kunnen sommige werkzaamheden van een langdurig zieke collega moeilijk worden opgevangen door collega's. Inhuur derden is dan noodzakelijk.	Middel
2.	Inkoop- en aanbesteding	Het voeren van aanbestedingen vergt zorgvuldigheid. Fouten in de procedure kunnen leiden tot claims. Daarnaast zijn wij voor de kosten afhankelijk van wat de markt aanbiedt via de aanbestedingen. Het is mogelijk dat de werkelijke kosten hoger zijn dan de ramingen. Lager kan ook.	Laag
3.	Juridische procedures	Als het Recreatieschap verwikkeld raakt in een juridische procedure zal waarschijnlijk juridische bijstand moeten worden ingekocht.	Laag
4.	Renterisico	Het risico is dat de marktrente hoger uitvalt dan geraamd. Dit kan direct gevolgen hebben voor de exploitatie. Om dit risico te beheersen is beleid opgesteld middels een treasury statuut.	Laag
5.	Verkoop Ursemmerplas	Een risico is dat de koper zijn verplichting niet kan nakomen.	Laag

Inmiddels is er in 2017 een nota risicobeheersing vastgesteld door het algemeen bestuur. En is er een ambtelijke bijeenkomst geweest waar de in 2016 uitgewerkte concrete risico's zijn geëvalueerd en waar nodig bijgewerkt. Ook zijn nieuwe risico's geïnventariseerd en uitgewerkt. Bij het uitwerken is gebruik gemaakt van een methode waarbij de risico's worden gekwantificeerd met een 'risicocijfer'. Risico's met een cijfer boven de drempelwaarde van 15 worden opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Van de in begroting 2017 genoemde risico's kunnen wij het volgende melden:

1. Deze is ook in de risico-inventarisatie in 2017 naar voren gekomen;
2. Deze is afgevoerd omdat hier een maatregel op is genomen. Namelijk het volgen van het aanbesteding- en inkoopbeleid van de SED organisatie;
3. en 5. Dit risico hing vast aan de verkoop van de camping De Ursemmerplas. De camping is inmiddels niet meer in eigendom;
4. om dit risico te beheersen is een treasury statuut opgesteld.

Om de risico's binnen het Recreatieschap onder de aandacht te houden wordt er jaarlijks een ambtelijke bijeenkomst georganiseerd waarin het personeel wordt geïnformeerd over risicomangement. De nadruk hierin ligt vooral in de bewustwording. Pas als er bewustwording is, kan ook op worden geanticipeerd op mogelijke risico's en gewerkt worden aan het voorkomen ervan.

Door het Recreatieschap zijn in 2017 de volgende risico's nader uitgewerkt:

1. Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling;
2. Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte;
3. Het ontbreken van vastgestelde beheerplannen.
4. Imagoschade.

Geen van de genoemde risico's had een risicocijfer dat hoger was dan de drempelwaarde, Omdat er geen specifieke maatregelen genomen hoeven te worden, zijn wij van mening dat de totale vrij aanwendbare middelen voldoende weerstandscapaciteit bieden.

Financiële kengetallen

Het is verplicht om in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing te rapporteren over financiële kengetallen. Dit wordt middels de onderstaande tabel gedaan.

Jaarverslag Kengetallen	Verloop van de kengetallen		
	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
1. a. netto schuldquote	-39%	-38%	-62%
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-50%	-38%	-82%
2. solvabiliteitsrisico	49%	55%	53%
3. structurele exploitatieruimte	3%	1%	8%
4. grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
5. belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Toelichting kengetallen

1. a. De netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Als kritische grens wordt 100% aangehouden (bron: VNG). De gemeenschappelijke regeling zit hier ver onder. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemeenschappelijke regeling in 2016 camping Ursemmenplas heeft verkocht. Hierdoor was er sprake van een aanzienlijk verlaging van de materiële vaste activa, en een toename van het eigen vermogen. In 2017 zijn er daarnaast nog leningen afgelost wat de netto schuldquote positief heeft beïnvloed.
b. Zie bovenstaande.
2. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeenschappelijke regeling bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. De gemiddelde solvabiliteit voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Dit percentage is nagenoeg gelijk gebleven.
3. Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeenschappelijke regeling heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. De gemeenschappelijke regeling heeft structureel lagere lasten dan baten in 2017. Hierdoor is het percentage positief.
4. Niet van toepassing.
5. Niet van toepassing.

1.3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de realisatie van de uitvoering van het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. Voor de dekking van de kosten voor groot onderhoud aan de kapitaalgoederen is een reserve Kapitaalgoederen gevormd.

In 2017 is € 25.000 minder onttrokken uit de reserve Kapitaalgoederen. Dat komt doordat het groot onderhoud voor een aantal toiletgebouwen is opgeschoven. Dat is enerzijds gedaan omdat dit nog niet nodig bleek en anderzijds doordat er ontwikkelingen zijn waardoor groot onderhoud nu niet wenselijk is omdat dan mogelijk kapitaalvernietiging optreedt. Een andere oorzaak is dat het baggeren van de haven Wijdenes dit jaar niet is uitgevoerd. Omdat er in 2016 extra diep is gebaggerd hoefde dit in 2017 niet. Wij gaan proberen in 2018 wederom dieper te baggeren, mogelijk kan 2019 dan weer worden overgeslagen. Daarmee wordt overlast op het terrein voorkomen.

Ontwikkeling reserves Kapitaalgoederen				
Omschrijving	R2017	B2018	B2019	B2020
<i>Stand per 1 januari</i>				
Reserve Kapitaalgoederen	210.000	214.000	190.000	169.000
Vermeerderingen:				
- Storting	45.000	45.000	45.000	45.000
Verminderingen	41.000	69.000	66.000	66.000
Stand per 31 december	214.000	190.000	169.000	148.000

1.3.3 Financiering

Het Recreatieschap hanteert het treasurybeleid van de gemeente Stede Broec.

Door het Agentschap van de Generale Thesaurie van het Ministerie van Financiën is aan de Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland per brief van 30 december 2013 medegedeeld dat zij zijn vrij gesteld van schatkistbankieren. Op verzoek van het Recreatieschap Westfriesland is dit herzien. De regeling is ingegaan na de feitelijke totstandkoming van de werkrekening bij de Bank Nederlandse Gemeente in januari 2017. Sinds die tijd is er een rekeningcourant verhouding met het Rijk en worden de overtollige middelen verplicht belegd bij de schatkist.

Kasgeldlimiet

De begrenzing van de renterisico's op de kortlopende middelen (< 1 jaar) vindt plaats door het vaststellen van een kasgeldlimiet. Deze limiet is door de minister van Financiën vastgesteld op 8,2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 300.000. Voor 2017 was de begrote kasgeldlimiet € 103.000 (8,2% van € 1.259.000). Dit is lager als het door het ministerie gestelde minimum. Derhalve dient de gemiddelde netto-vlottende schuld onder de door het ministerie gestelde minimum van € 300.000 te blijven. Dit bedrag is in 2017 niet overschreden.

Renterisiconorm

De begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende middelen (> 1 jaar) vindt plaats door het vaststellen van een renterisiconorm. Deze norm is door de minister van Financiën vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal met een minimum van € 2.500.000. Doelstelling van de renterisiconorm is, dat de leningenportfeuille zo moet worden gespreid, dat de renterisico's, die gelopen gelopen worden, gelijkmatig over de jaren worden gespreid. In 2017 is de norm niet overschreden.

1.3.4 Bedrijfsvoering

Personeelsformatie en organisatieopbouw

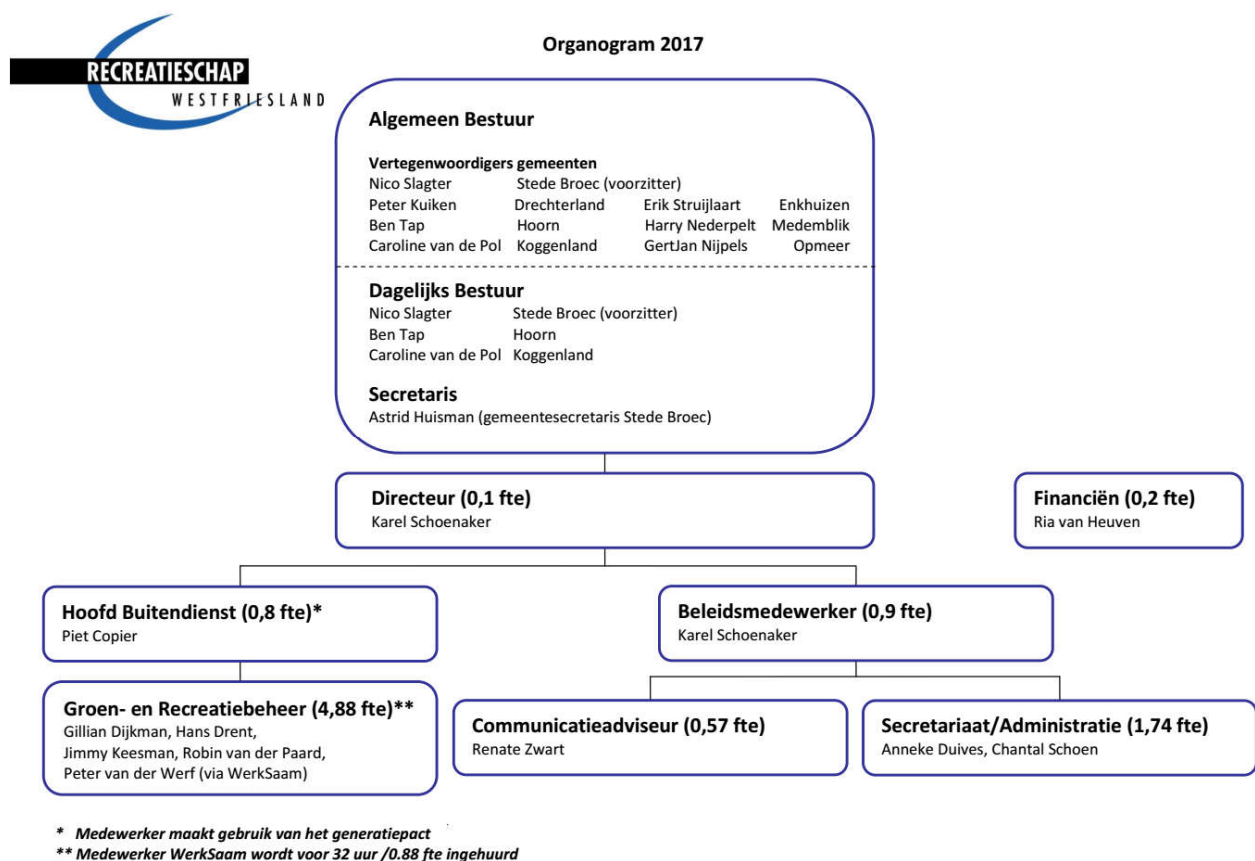
Het organogram op de volgende bladzijde geeft een beeld van de personeelsformatie en organisatieopbouw. In 2017 is er een aantal mutaties geweest. In het organogram zijn deze mutaties verwerkt.

In het Algemeen bestuur heeft Peter Kuiken, Vincent Reus opgevolgd. Vanuit de gemeente Enkhuizen is Gerrit Wijnne vervangen door Erik Struijlaart.

Facilitaire organisatie

Vanaf 1 januari 2015 verzorgt de SED organisatie de facilitaire ondersteuning. Onder de facilitaire ondersteuning vallen alle zogenaamde PIOFAH-taken (personeel, inkoop, organisatie, financiën, automatisering en huisvesting).

In januari 2017 zijn de afspraken over facilitaire ondersteuning door SED aan het Recreatieschap opnieuw vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Daarmee zijn de afspraken concreet gemaakt en gespecificeerd. De dienstverleningsovereenkomst bevat een producten- en dienstencatalogus waarin de te leveren diensten en producten zijn vastgelegd.

1.3.5 Rechtmatigheid

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Op programma 3 Algemeen beheer en beleid is er een overschrijding van € 30.000 van de begrote lasten na wijziging ontstaan door hogere personeelslasten. Deze kostenoverschrijding valt, conform de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV onder kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd.

Ten aanzien van de investeringskredieten zijn er enkele overschrijdingen. De grootste overschrijding betreft de aanschaf van een auto. Het beschikbare krediet was € 26.000 en de feitelijke besteding € 31.000. Echter bij het investeringsbedrag in de begroting is het netto-bedrag opgenomen. De inruil betrof € 5.000. De overige overschrijdingen op de investeringen zijn minimaal. Het betreft een overschrijding op de investering bruggen van € 2.000 en een overschrijding op de aanlegvoorziening Drachterveld van € 1.000. De extra uitgaven van de overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid.

2. Jaarrekening

Dit tweede hoofdstuk bevat de jaarrekening met het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en een toelichting op deze cijfers. Ook bevat dit hoofdstuk de balans en de toelichting daarop.

2.1 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Overzicht van baten en lasten

In dit onderdeel treft u een financiële verantwoording aan, waarbij is opgenomen:

- de geraamde lasten en de werkelijke lasten per programma;
- de geraamde baten en de werkelijke baten per programma;
- de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- het gerealiseerde resultaat;
- een analyse van de verschillen tussen geraamde cijfers en werkelijke cijfers is opgenomen in het jaarverslag (zie bladzijde 8).

	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk 2017
Product			
<i>Lasten</i>			
Programma 1 - Recreatieterreinen	793.000	1.541.000	1.273.000
Programma 2 - Recreatieve netwerken	53.000	440.000	150.000
Programma 3 - Algemeen beheer en beleid	377.000	391.000	428.000
Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	36.000	19.000	2.000
Totaal lasten	1.259.000	2.391.000	1.853.000
<i>Baten</i>			
Programma 1 - Recreatieterreinen	143.000	181.000	515.000
Programma 2 - Recreatieve netwerken	13.000	109.000	77.000
Programma 3 - Algemeen beheer en beleid	7.000	7.000	14.000
Programma 4 - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.501.000	1.098.000	1.099.000
Totaal baten	2.664.000	1.395.000	1.705.000
Totaal saldo van baten en lasten	1.405.000	-996.000	-148.000
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	119.000	45.000	45.000
Onttrekking reserves	610.000	1.048.000	235.000
Totaal mutaties reserves	491.000	1.003.000	190.000
Resultaat	1.896.000	7.000	42.000
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijnen	
Investerings met economisch nut	Afschrijvingstermijnen
Automatiseringsproducten	3 t/m 5 jaar
Inventaris	10 jaar
Straatwerk, beschoeiing en speeltoestellen	10 jaar
Schuren en steigers	10 t/m 15 jaar
Renovatie gebouwen	20 jaar
Nieuwbouw gebouwen	40 jaar
Technische installaties in gebouwen	15 jaar
Voertuigen, gereedschappen en overige materiaal	Gangbare ervaringsnormen*

* In de nota Activabeleid van de gemeente Stede Broec is opgenomen dat voor de afschrijvingstermijnen van voertuigen, gereedschappen en overige materiaal vaststellen naar op dat moment gangbare ervaringsnormen wordt gehanteerd

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijnen	
Investerings met maatschappelijk nut	Afschrijvingstermijnen
Straatwerk en beschoeiing	10 jaar
Bruggen en overige grote kunstwerken	20 jaar

Financiële vaste activa

Leningen aan openbare lichamen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Flottende activa

Vorraden

De handelsgoederen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting worden opgenomen.

Onvoorzien

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien. In de primitieve begroting 2017 is een bedrag opgenomen van € 25.000.

Verloop post onvoorzien		
datum vergadering	Omschrijving	bedrag
Algemeen Bestuur		
	Saldo Onvoorzien 1 januari 2017	25.000
	<i>Mutaties 2017</i>	
13-12-2017	Brug- en sluisbediening Rustenburg	--5.000
13-12-2017	Schoonmaak toiletvoorzieningen	-4.000
13-12-2017	Brandveiligheid paviljoen Streekbos	-8.000
	Saldo Onvoorzien 31 december 2017	8.000

Overzicht incidentele baten en lasten

In 2017 zijn er incidentele lasten en baten geweest. Deze worden in onderstaand overzicht weergegeven.

Incidentele budgetten		Bedragen in euro's	
Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Werkelijk
<u>Incidentele lasten</u>			
Programma 1	Brandveiligheid Streekbospaviljoen	8.000	12.000
Programma 1	Schade toiletvoorziening Streekbos (brand)	21.000	14.000
Programma 1	Schoonmaken toiletvoorzieningen	4.000	4.000
Programma 1	Ontwikkeling natte natuur	34.000	34.000
Programma 1	De Vooroever - horeca	50.000	46.000
Programma 1	Opwaardering haven Wijdenes	35.000	374.000
Programma 1	Kosten kapitaalgoederen	67.000	41.000
Programma 1	NRP: recreatieterreinen	608.000	62.000
Programma 2	NRP: recreatieve netwerken	357.000	102.000
Programma 2	Ontwikkeling algemene vaarfolder	10.000	6.000
Programma 2	Vaarroute Rustenburg	7.000	1.000
Programma 2	Brug- en sluisbediening Rustenburg	5.000	5.000
Programma 2	Wandelnetwerk	10.000	5.000
<i>Mutaties reserves</i>			
Programma 1	Storting reserve Kapitaalgoederen	45.000	45.000
<u>Incidentele baten</u>			
Programma 1	Uitkering brandschade	21.000	9.000
Programma 1	inruil Auto en vergoeding schade	7.000	7.000
Programma 1	Bijdrage opwaardering haven Wijdens	0	346.000
Programma 2	NRP: subsidie TOP's	96.000	63.000
<i>Mutaties reserves</i>			
Programma 1	Ontr. Algemene reserve: Natte natuur	34.000	34.000
Programma 1	Ontr. reserve NRP - Uitvoering NRP	508.000	62.000
Programma 1	Ontr. reserve NRP - De Vooroever Horeca	50.000	46.000
Programma 1	Ontr. reserve NRP fase 2 - Uitvoering NRP	100.000	0
Programma 1	Ontr. reserve Kapitaalgoederen	67.000	41.000
Programma 2	Ontr. Algemene reserve: vaarfolder	10.000	6.000
Programma 2	Ontr. Algemene reserve: Vaarroute Rustenburg	7.000	1.000
Programma 2	Ontr. reserve Gelab. Projecten: NRP wandelgebied centraal netwerk	50.000	16.000
Programma 2	Ontr. reserve Gelab. Projecten: wandelnetwerk	10.000	5.000
Programma 2	Ontr. reserve NRP	196.000	23.000
Programma 2	Ontr. reserve NRP fase 2	16.000	0

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Structurele toevoegingen

Er zijn geen structurele toevoegingen aan de reserves.

Structurele onttrekkingen

Onderstaande onttrekking is ter dekking van de kapitaallasten van het paviljoen Streekbos.

Onttrekking aan de reserves	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
Reserve kap.lasten Paviljoen Streekbos	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	1.000	1.000	1.000	1.000

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de gemeenschappelijke regeling zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Bezoldigingscomponent	K.G.J. Schoenaker	K.G.J. Schoenaker*	R.M. Reus	K.G.J. Schoenaker	Leden algemeen bestuur **)
Functiegegevens	directeur	directeur	directeur	directeur	
Kalenderjaar	2017	2017	2016	2016	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01/01 - 30/06	01/07 - 31/12	01/01 - 30/06	01/07 - 31/12	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	6	6	6	6	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 176	n.v.t.	€ 175	€ 175	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 12.333	€ 10.056	€ 19.834	€ 16.000	
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum tarief	ja	n.v.t.	ja	ja	
Omvang dienstverband	0,11 fte	0,11 fte	0,22 fte	0,11 fte	
Totale bezoldiging	€ 4.447	€ 5.222	€ 10.791	€ 4.401	

*Voor de heer K.G.J. Schoenaker wordt in 2017, conform de voorschriften zoals die gelden voor de verantwoording van extern personeel ten aanzien van de WNT in de jaarrekening, een splitsing aangebracht in de wijze van presentatie over het jaar. Hierdoor worden het 1^e halfjaar en het 2^e halfjaar afzonderlijk weergegeven.

Leden AB Recreatieschap Westfriesland2017**

- N.C.P. Slagter (tevens voorzitter dagelijks bestuur)
- V. Reus (tot 11-6-2017)
- P.A. Kuiken (vanaf 11-09-2017)
- B.A. Tap (tevens lid dagelijks bestuur)
- H.P.F. Nederpelt
- G.J.A.M. Nijpels
- G. Wijnne (tot 04-04-2017)
- E. Struijlaart (vanaf 04-04-2017)
- C.M. van de Pol (tevens lid dagelijks bestuur)

2016

- N.C.P. Slagter (tevens voorzitter dagelijks bestuur)
- V. Reus
- B.A. Tap (tevens lid dagelijks bestuur)
- H.P.F. Nederpelt
- G.J.A.M. Nijpels
- R. De Jong (tot 21-09-2016)
- G. Wijnne (vanaf 06-12-2016)
- C.M. van de Pol (tevens lid dagelijks bestuur)

De AB/DB-leden zijn onbezoldigd

Vennootschapsbelasting (Vpb)

In 2017 is geen sprake van een Vpb last voor het Recreatieschap Westfriesland.

2.2 De balans

Balans per 31 december

(bedragen x € 1.000)	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.295	1.258
Investerings met een economisch nut	1.219	1.237
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	76	21
Financiële vaste activa	342	346
Leningen aan:		
openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	342	346
Totaal vaste activa	1.637	1.604
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.168	69
Vorderingen op openbare lichamen	474	65
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.680	0
Overige vorderingen	14	4
Liquide middelen	253	4.154
Kassaldi	0	1
Banksaldi	253	4.153
Overlopende activa.	2	8
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2	8
Totaal vlottende activa	3.423	4.231
Totaal generaal	5.060	5.835

(bedragen x € 1.000)				
PASSIVA	31-12-2017		31-12-2016	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		2.687		2.835
Algemene reserve	41		31	
Bestemmingsreserves	2.604		1.516	
Gerealiseerde resultaat	42		1.288	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.687	1.687	2.588	2.588
Totaal vaste passiva		4.374		5.423
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		617		321
Banksaldi	0		0	
Overige schulden	617		321	
Overlopende passiva		69		91
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	51		24	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
- overige Nederlandse overheidslichamen	10		59	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	8		8	
Totaal vlottende passiva		686		412
Totaal generaal		5.060		5.835
Gewaarborgde geldleningen		0		0
Garantstellingen		0		0

2.3 Toelichting op de balans per 31 december 2017

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Investerings met een economisch nut	1.219.000	1.237.000
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	76.000	21.000
Totaal	1.295.000	1.258.000

Investerings met economisch nut

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Materiële vaste activa met economisch nut	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 1-1-2017	Herrubricering	Boekwaarde per 31-12-2016
Gronden en terreinen	254.000	254.000	-18.000	272.000
Bedrijfsgebouwen	767.000	788.000		788.000
Vervoermiddelen	101.000	85.000		85.000
Machines, apparaten en installaties	43.000	52.000		52.000
Overige materiële vaste activa	54.000	58.000	18.000	40.000
Totaal	1.219.000	1.237.000	0	1.237.000

Wij hebben de activastaat in 2017 herzien en daarbij geconstateerd dat de investering in de ballenlijnen en de vervanging van de midgetgolfbaan verkeerd zijn gerubriceerd. Deze zijn nu van de rubriek gronden en terreinen naar de rubriek overige materiële vaste activa overgebracht.

Het volgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer. Bij de reserves is aangegeven welke reserves beschikbaar zijn ter dekking van de kapitaalslasten.

Investerings met een economisch nut	Boekwaarde 1-1-2017	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	254.000						254.000
Bedrijfsgebouwen	788.000	10.000		23.000	8.000		767.000
Vervoermiddelen	85.000	30.000		14.000			101.000
Machines, apparaten en installaties	52.000			9.000			43.000
Overige materiële activa	58.000	8.000		12.000			54.000
Totaal	1.237.000	48.000	0	58.000	8.000	0	1.219.000

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

Investerings economisch nut 2017	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2017
Aanschaf auto	26.000	30.000
Speeltoestellen 2017	8.000	8.000
Toiletgebouw Streekbos	50.000	2.000
Totaal	84.000	40.000

Investerings met maatschappelijk nut

De investeringen met maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 1-1-2017	Herrubricering	Boekwaarde per 31-12-2016
Gronden en terreinen	0	0	-21.000	21.000
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	59.000			
Overige materiële vaste activa	17.000	21.000	21.000	0
Totaal	76.000	21.000	0	21.000

Wij hebben de activastaat in 2017 herzien en daarbij geconstateerd dat de investering in de informatiepanelen verkeerd is gerubriceerd. Deze is nu van de rubriek gronden en terreinen naar de rubriek overige materiële vaste activa overgebracht.

In 2017 hebben er diverse investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut plaatsgevonden. De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut hadden het volgende verloop:

Investerings met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2017	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2017
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	0	59.000					59.000
Overige materiële vaste activa	21.000			4.000			17.000
Totaal	21.000	59.000	0	4.000	0	0	76.000

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met maatschappelijk nut staan in onderstaand overzicht vermeld.

Investerings maatschappelijk nut 2017	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2017
Aanlegvoorziening Drachterveld	15.000	16.000
Bruggen 2017	33.000	34.000
Beschoeiing 2017	10.000	9.000
Totaal	58.000	59.000

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2016	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Leningen aan:							
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	346.000			4.000			342.000
Totaal	346.000	0	0	4.000	0	0	342.000

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	474.000	0	474.000	65.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.680.000	0	2.680.000	0
Overige vorderingen	17.000	3.000	14.000	4.000
Totaal	3.171.000	3.000	3.168.000	69.000

Begin 2017 is een rekeningcourant verhouding met het Rijk aangegaan en worden de overtollige middelen verplicht belegd bij de schatkist. In de tabel hieronder is het overzicht opgenomen van de middelen die gemiddeld per kwartaal buiten 's Rijks schatkist zijn aangehouden (BBV artikel 52c, lid b).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	211	219	224	214
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	39	31	26	36
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	1.259			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	1.259			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			

(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	18.956	19.895	20.651	19.648
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	211	219	224	214

Het drempelbedrag voor 2017 bedraagt € 250.000. Het saldo liquide middelen per 31-12-2017 lag beneden deze drempel.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Kassaldi	0	1.000
Banksaldi	253.000	4.153.000
Totaal	253.000	4.154.000

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	2.000	8.000
Totaal	2.000	8.000

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Eigen vermogen	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Algemene reserve	41.000	31.000
Bestemmingsreserves	2.604.000	1.516.000
Gerealiseerde resultaat	42.000	1.288.000
Totaal	2.687.000	2.835.000

Het verloop van de reserves in 2017 is als volgt:

Ontwikkeling reserves 2017						
Omschrijving	Boek- waarde 1-1-2017	Toe- voeging	Onttrek- king	Bestem- ming resultaat 2016	Vermind ering ter dekking van afschrijv- ingen	Boek- waarde 31-12-2017
Algemene reserve	31.000	0	41.000	51.000	0	41.000
<i>Bestemmingsreserves:</i>						
Reserve Transitorische budgetten	77.000	0	0	-77.000	0	0
Reserve gelabelde en in uitvoering zijnde projecten	253.000		21.000	0	0	232.000
Reserve uitvoering Natuur- en recreatieplan	954.000	0	346.000	0	0	608.000
Reserve uitvoering Natuur- en recreatieplan fase 2	0		0	1.314.000	0	1.314.000
Reserve Kapitaalgoederen	210.000	45.000	41.000	0	0	214.000
<i>Reserves ter dekking van kapitaallasten</i>						
BR dekking kaplasten paviljoen Streekbos	22.000	0	0	0	1.000	21.000
BR dekking afschrijvingslasten Natuur- en recreatieplan	0	215.000	0	0	0	215.000
Totaal	1.547.000	260.000	449.000	1.288.000	1.000	2.645.000

Toelichting aard van de reserves

- Algemene reserve: dit is een vrije reserve welke wordt gevormd door batige jaarresultaten en kan aangewend worden bij (incidentele) financiële tegenvallers in de bedrijfsvoering.
- Reserve Transitorische budgetten: budgetten voor niet (geheel) uitgevoerde werken werden in deze reserve gestort zodat deze konden worden overgeheveld naar het volgende dienstjaar.
- Reserve Gelabelde en in uitvoering zijnde projecten: deze reserve is bedoeld voor dekking van goedgekeurde projecten welke nog niet zijn gestart of nog niet afgerond.
- Reserve uitvoering Natuur- en recreatieplan: deze reserve is bedoeld voor dekking van de incidentele kosten voor de uitvoering van het Natuur- en recreatieplan.
- Reserve uitvoering Natuur- en recreatieplan fase 2: deze reserve is bedoeld voor dekking van de incidentele kosten voor de uitvoering van het Natuur- en recreatieplan, tweede fase.
- Reserve Kapitaalgoederen: dit is een egaliseringsreserve ter dekking van de kosten voor onderhoud aan wegen, riolering, waterwegen, bruggen en groen.
- Reserve ter dekking kapitaallasten paviljoen Streekbos: dit is een reserve ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten van het paviljoen in het Streekbos.
- Reserve ter dekking afschrijvingslasten Natuur- en recreatieplan: deze reserve is ingesteld ter dekking van de afschrijvingslasten van de uitgevoerde investeringen die in het NRP waren opgenomen.

Toevoegingen

De reserves zijn toegenomen door de volgende toevoegingen:

- Reserve kapitaalgoederen: Conform het besluit in de Voorjaarsnota 2017 is een bedrag van € 45.000 toegevoegd aan deze reserve.
- Reserve dekking afschrijvingslasten Natuur- en recreatieplan: de storting in deze reserve is conform de besluitvorming bij de Eindejaarsrapportage 2016. Besloten werd een bedrag van € 200.000 in deze reserve te storten voor het project Kwaliteitsimpuls afvalinzameling en € 15.000 voor het project Aanlegvoorziening Drachterveld.

Onttrekkingen

De reserves zijn door de volgende onttrekkingen afgenomen:

- Algemene reserve: De onttrekkingen hebben te maken met de overheveling van projectgelden naar 2017; een bedrag van € 34.000 voor Ontwikkeling natte natuur, een bedrag van € 6.000 voor ontwikkeling vaarfolder en een bedrag van € 1.000 voor vaarroute Rustenburg.
- Reserve gelabelde en in uitvoering zijnde projecten: Wandelnetwerk Centraal gebied: Er is een bedrag van € 16.000 onttrokken ten behoeve van het wandelnetwerk Centraal Gebied. Daarnaast is de eerste termijn ad € 5.000 voor het opstellen van het projectplan en afronden subsidieaanvraag van het wandelnetwerk Westfriesland aan de reserve onttrokken .
- Reserve Uitvoering Natuur - en recreatieplan: In totaliteit is er € 346.000 uit de reserve onttrokken. Dit is als volgt opgebouwd:
  - Programma 1 Recreatieve samenhang Streekbos-Weelen € 48.000
  - Programma 1 Drinkwaterpunt Egboetswater € 14.000
  - Programma 1 Vooroever – aanleg infrastructuur tbv horeca en toilet € 46.000
  - Programma 2 Inrichting Toeristische overstappunten € 22.000
  - Programma 2 uitbreiding kwaliteitsimpuls € 1.000
  - storting in de reserve afschrijvingslasten NRP ter dekking van de afschrijvingslasten kwaliteitsimpuls afvalinzameling en aanlegvoorziening Drachterveld € 215.000
- Reserve Kapitaalgoederen: De kosten voor onderhoud aan kapitaalgoederen bedragen € 41.000. Hieraan ligt een onderhoudsplan ten grondslag.
- Reserve ter dekking van kapitaallasten paviljoen Streekbos: Er is € 1.000 onttrokken ter dekking van de afschrijvingslasten.

Bestemming gerealiseerd jaarresultaat 2016

Van het positieve jaarresultaat 2016 ad € 1.288.000 is € 51.000 aan de algemene reserve toegevoegd en € 1.314.000 aan de reserve Natuur- en recreatieplan fase 2. Deze laatste toevoeging is inclusief de vrijval van € 77.000 van de reserve Transitische budgetten.

Vaste schulden

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
<i>Onderhandse leningen:</i>		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.687.000	2.588.000
Totaal	1.687.000	2.588.000

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2017:

Leningen met een looptijd langer dan één jaar	Saldo		Aflossingen	Saldo 31-12-2017
	31-12-2016	Vermeerderingen		
Onderhandse leningen	2.588.000	0	901.000	1.687.000
Totaal	2.588.000	0	901.000	1.687.000

De totale rentelast voor het jaar 2017 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 55.294.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende passiva	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	617.000	321.000
Overlopende passiva	0	91.000
Totaal	617.000	412.000

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Banksaldi	0	0
Overige schulden	617.000	321.000
Totaal	617.000	321.000

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	51.000	24.000
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren - overige Nederlandse overheidslichamen	10.000	59.000
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	8.000	8.000
Totaal	69.000	91.000

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de overlopende passiva over het jaar 2017:

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Boekwaarde per 31-12-2016	Toevoegingen	Vrijval	Boekwaarde per 31-12-2017
Subsidie Prov NH Kneplunt vrij maken vaarroute Rustenburg Verlaat	0	10.000	0	10.000
Subsidie Prov NH Toeristische overstapplaatsen (TOPS)	59.000	4.000	63.000	0
Totaal	59.000	14.000	63.000	10.000

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

- De medewerkers hebben op 31 december 2017 een verlofsaldo van 212 uur.
- In 2017 is het toiletgebouw in het Streekbos verwoest door brandstichting. In 2018 is hiervoor een schade-uitkering ontvangen van € 41.000 (basis verkoopwaarde toiletgebouw op het moment van de brand). Inmiddels is in 2018 een start gemaakt met de herbouw. Vergunningen zijn aangevraagd en verschillende offertes opgevraagd. Als de herbouw voltooid is, wordt het resterende bedrag van € 92.000 ontvangen. Deze schade-uitkeringen worden als bijdragen van derden in mindering gebracht op het krediet van de herbouw van het toiletgebouw.

Bijlage

Bijdrage 2017 per deelnemer (realisatie)

Deelnemers	Aantal inwoners	Bijdrage per inwoner
	1-1-2016	€ 5,18
Gemeente Enkhuizen	18.468	€ 95.664
Gemeente Drechterland	19.404	€ 100.513
Gemeente Hoorn	72.200	€ 373.996
Gemeente Koggenland	22.474	€ 116.415
Gemeente Medemblik	43.711	€ 226.423
Gemeente Stede Broec	21.487	€ 111.303
Gemeente Opmeer	11.338	€ 58.731
Totaal	209.082	€ 1.083.045

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland te Bovenkarspel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 november 2017 en het Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 18.980, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 18.980 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Bijlage.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 8 november 2017 en het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 1 maart 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. H. Kuperus RA